

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTRA ŚRODOWISKA

Warszawa, dnia 20 stycznia 2015 r.

ZARZĄDZENIE

MINISTRA ŚRODOWISKA ¹⁾

z dnia 19 stycznia 2015 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627, z późn. zm.²⁾) zarządzam się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Świętokrzyskiego Parku Narodowego, zwanego dalej „Parkiem”, na 2015 r.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz wskazanie sposobów eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, stanowiące załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną i krajobrazową, stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia;

---

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1267).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 628 i 842 oraz z 2014 r. poz. 805, 850, 926, 1002, 1101 i 1863.

- 5) ustalenie miejsc udostępnianych w celach naukowych, edukacyjnych i turystycznych oraz maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, stanowiące załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER ŚRODOWISKA

Załączniki do zarządzenia
Ministra Środowiska
z dnia 19 stycznia 2015 r. (poz. 12)

Załącznik nr 1

**IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ
WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ WSKAZANIE SPOSOBÓW ELIMINACJI LUB
OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW**

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Sukcesja drzew i krzewów na cennych przyrodniczo lądowych ekosystemach nieleśnych naskalnych i kserotermicznych oraz cennych stanowiskach florystycznych	1. Usuwanie drzew i krzewów zagrażających celom ochrony oraz wykaszanie lub wypas zwierząt w ekosystemach łąkowych, murawowych, zaroślowych i niektórych leśnych, w celu powstrzymania sukcesji niepożądanych drzew i krzewów oraz wywóz skoszonej biomasy i pozostawianie jej nieznacznej ilości jako miejsca rozwoju, schronienia i zimowania niektórych bezkręgowców i drobnych kręgowców. 2. Usuwanie z ekosystemów naskalnych, w tym kserotermicznych drzew, krzewów zagrażających celom ochrony roślin zielnych. 3. Pielęgnowanie cennych stanowisk florystycznych podlegających procesowi zarastania
2	Zmiany w ekosystemach nieleśnych w wyniku eutrofizacji	Wywóz skoszonej biomasy
3	Znaczny niedobór oraz niepełne spektrum zróżnicowania pod względem rozmiarów, formy i stopnia rozkładu martwych drzew w ekosystemach leśnych	Pozostawianie drzew złamanych, wyrwanych, obumierających i martwych, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu osób i mienia, a także nie powoduje utrudnień komunikacyjnych na drogach publicznych i wewnętrznych
4	Przesuszenie siedlisk i obniżanie się poziomu wód podziemnych w wyniku różnych czynników naturalnych i antropogenicznych	1. Wykonywanie zastawek z naturalnych materiałów miejscowych na ciekach wodnych. 2. Likwidacja historycznych rowów odwadniających i innych antropogenicznych przekształceń powierzchni gruntu przyspieszających spływ wód powierzchniowych

5	Wydeptywanie pokrywy glebowej przez turystów	1. Konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych. 2. Wdrożenie Parkowego Systemu Informacji przez: 1) budowę i remont urządzeń turystycznych, 2) wykonanie zabezpieczeń technicznych, 3) ustawienie tablic informujących o zasadach poruszania się na szlakach
6	Erozja gleby wzdłuż szlaków turystycznych, komunikacyjnych i dawnych szlaków zrywkowych	1. Uzupełnianie poerozyjnych ubytków gruntu. 2. Kierowanie spływającej wody do wnętrza lasu. 3. Zabudowa przeciwoerozyjna spowalniająca spływ powierzchniowy wód opadowych z dróg i ścieżek (w tym szlaków turystycznych). 4. Likwidacja dawnych szlaków zrywkowych i zbędnych dróg leśnych
7	Zanieczyszczenie wód	Działania na rzecz budowy wysokosprawnych oczyszczalni ścieków celem objęcia ich zasięgiem wszystkich obiektów na terenie Parku lub podłączenie ich do sieci kanalizacyjnej w miarę rozbudowy tej sieci
8	Zanieczyszczenie powietrza	Ograniczenie niskiej emisji poprzez wykorzystanie energii słonecznej do celów grzewczych oraz stosowanie paliw niewytwarzających toksycznych gazów (w tym paliw odnawialnych), w budynkach administrowanych przez Park
9	Zaburzenie procesów spontanicznej renaturalizacji struktury gatunkowej, wiekowej i warstwowej w drzewostanach sztucznego pochodzenia	Cięcia regulujące skład gatunkowy i strukturę przestrzenną drzewostanów sztucznego pochodzenia, z popieraniem spontanicznych procesów sukcesyjnych kształtujących drzewostany o naturalnym charakterze

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Wzmożone obumieranie drzew i drzewostanów w wyniku masowego pojawiania się owadów i grzybów pasożytniczych	Monitorowanie liczebności i prognozowanie wzmożonego pojawiania się kambiofagicznych oraz foliofagicznych owadów, a także innych organizmów patogenicznych poprzez: 1) wykładanie pułapek feromonowych i analizę odłowionego materiału (w tym fauny towarzyszącej), 2) jesienne poszukiwania foliofagów sosny (<i>Pinus L.</i>) w ściółce, 3) ocenę zasiedlenia pędów jodłowych przez zwójki metodą prób fotoeklektorowych, 4) prowadzenie oceny tempa i przyczyn wydzielania się posuszu
2	Zagrożenie osób i mienia, a także zaistnienie utrudnień komunikacyjnych na drogach publicznych i wewnętrznych, w tym szlakach turystycznych i innych miejscach udostępnionych	Usuwanie zagrażających drzew lub ich obalanie z pozostawieniem na miejscu (w szczególnie uzasadnionych przypadkach także drzew martwych i zamierających, zasiedlonych przez organizmy saproksyliczne)

3	Zarastanie historycznych cmentarzy i miejsc pamięci narodowej przez roślinność	Wykaszenie roślinności oraz pielęgnacja zadrzewień i zakrzewień w tych miejscach
4	Niszczanie się zabytkowych kapliczek	Bieżące przeglądy stanu kapliczek i ich remonty

III. Zagrożenia zewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Szkodnictwo leśne: 1) kradzieże drewna, 2) kłusownictwo, 3) zbiór runa leśnego	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykonanie nowych i konserwacja istniejących rowów granicznych. 2. Przekopywanie miejsc nielegalnych wjazdów. 3. Systematyczne patrolowanie terenu. 4. Monitorowanie kamerami rejestrującymi i alarmującymi za pośrednictwem sieci GSM (fotopułapkami) miejsc szczególnie narażonych na szkodnictwo. 5. Montaż szlabanów uniemożliwiających wjazd do lasu. 6. Wzmocnienie kontroli miejsc szczególnie narażonych na kradzieże drewna (w tym złomów, wywrotów i martwych drzew stojących) przez Służbę Parku. 7. Umieszczanie tablic informacyjnych i ostrzegawczych w miejscach szczególnie narażonych na kradzieże drewna (w tym złomów, wywrotów i martwych drzew stojących) oraz tablic informujących o zakazie wstępu i zagrożeniach bezpieczeństwa osób przebywających poza miejscami udostępnionymi do zwiedzania. 8. Prowadzenie edukacji wśród społeczności lokalnej na temat celów ochrony w parku narodowym i roli martwych drzew w prawidłowym funkcjonowaniu ekosystemów leśnych
2	Zakłócanie naturalnych zachowań behawioralnych zwierząt przez światło, antropogeniczne dźwięki i zapachy oraz wzmożoną penetrację ludzką terenu Parku a także obecność zwierząt domowych w pobliżu obiektów budowlanych różnego przeznaczenia oraz dróg położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Parku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działanie na rzecz eliminowania lub ograniczania źródeł zidentyfikowanych zagrożeń. 2. Prowadzenie edukacji wśród społeczności lokalnej (również przez Służbę Parku) w zakresie sposobów eliminacji lub ograniczenia występujących zagrożeń
3	Dewastacja siedlisk roślin, zwierząt i grzybów wynikająca z zanieczyszczeń (powietrza, gleby i wód gruntowych) emitowanych przez obiekty budowlane różnego przeznaczenia oraz drogi położone w bezpośrednim	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działanie na rzecz eliminowania lub ograniczania źródeł zidentyfikowanych zagrożeń. 2. Prowadzenie edukacji wśród społeczności lokalnej (również przez Służbę Parku) w zakresie sposobów eliminacji lub ograniczenia występujących zagrożeń

	sąsiedztwie Parku	
4	Ryzyko rozprzestrzeniania się roślin synantropijnych i obcego pochodzenia (inwazyjnych) na teren Parku wynikające z obecności obiektów budowlanych różnego przeznaczenia oraz dróg położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Parku	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działanie na rzecz eliminowania lub ograniczania źródeł zidentyfikowanych zagrożeń. 2. Prowadzenie edukacji wśród społeczności lokalnej (również przez Służbę Parku) w zakresie sposobów eliminacji lub ograniczenia występujących zagrożeń
5	Niszczenie (wydeptywanie) roślin przez turystów i okoliczną ludność	<ol style="list-style-type: none"> 1. Likwidacja nielegalnych zejść ze szlaków przez: <ol style="list-style-type: none"> 1) wykonywanie ogrodzeń i barier, 2) obsadzanie rodzimymi gatunkami krzewów leśnych. 2. Prowadzenie działalności edukacyjnej i prewencyjnej
6	Zanieczyszczenie gleby	Likwidacja nielegalnych składowisk odpadów
7	Zanieczyszczenie powietrza	Działanie na rzecz utrzymania w otulinie Parku, wzdłuż granic, stref wolnych od zabudowy mieszkalnej, gospodarczej, przemysłowej i innej niesłużącej bezpośrednio ochronie przyrody oraz dróg utwardzonych (z zachowaniem dotychczasowych sposobów użytkowania) – opiniowanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
8	Mała świadomość dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego w społecznościach lokalnych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja społeczeństwa w zakresie podnoszenia świadomości dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego przez prowadzenie różnych form zajęć edukacyjnych. 2. Utrzymanie terenów ćwiczeń edukacyjnych, ścieżek poznawczych. 3. Utrzymanie i tworzenie nowych ścieżek przyrodniczo-edukacyjnych. 4. Utrzymanie Muzeum Przyrodniczego na Łysej Górze i innych obiektów służących edukacji przyrodniczej
9	Dewastacja panoramy Łysej Góry oraz zabytkowego zespołu klasztoru Świętego Krzyża przez wieżę telewizyjną i obiekty nieposiadające wartości zabytkowych	<ol style="list-style-type: none"> 1. Minimalizacja skutków dewastacji panoramy przez poprawę estetyki wieży i osłonowe zagospodarowanie przestrzeni pomiędzy wieżą i zespołem klasztornym. 2. Likwidacja obiektów nieposiadających wartości zabytkowej
10	Niszczenie form skałkowych, źródeł i stanowisk geologicznych przez turystów i okoliczną ludność	<ol style="list-style-type: none"> 1. Likwidacja nielegalnych zejść ze szlaków. 2. Konserwacja nawierzchni istniejących szlaków turystycznych. 3. Wykonanie barier lub ogrodzeń chroniących formy skalne i stanowiska geologiczne

IV. Zagrożenia zewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
-----	--------------------------------	--

1	Przerwanie istniejących korytarzy ekologicznych łączących teren Parku z obszarami przyległymi	Działanie na rzecz utrzymania w otulinie Parku, wzdłuż granic, stref wolnych od zabudowy mieszkalnej, gospodarczej, przemysłowej i innej niesłużącej bezpośrednio ochronie przyrody oraz dróg utwardzonych (z zachowaniem dotychczasowych sposobów użytkowania) – opiniowanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
2	Dewastacja krajobrazu pasm górskich (głównie Łysogórskiego i Klonowskiego) oraz dolin między tymi pasmami przez zabudowę terenów rolniczych przyległych do granic Parku	Działanie na rzecz utrzymania w otulinie Parku, wzdłuż granic, stref wolnych od zabudowy mieszkalnej – opiniowanie studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
3	Zagrożenie ekosystemów leśnych i łąkowych przez pożary	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prowadzenie systematycznych działań edukacyjnych wśród mieszkańców otuliny Parku. 2. Remonty i utrzymanie dróg przeciwpożarowych. 3. Utrzymanie sieci łączności GSM oraz magazynów sprzętu przeciwpożarowego

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

Załącznik nr 2

**OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW, Z PODANIEM
RODZAJU, ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ**

I. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony ścisłej

W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Na szlakach turystycznych: 1) profilowanie szlaków, 2) uzupełnianie ubytków poerozyjnych, 3) naprawa rowów odpływowych i przepustów, 4) wykonanie rowków odpływowych kierujących wodę do wnętrza lasu na ich stromych odcinkach	Łącznie na długości 7 km	Oddziały – 146b, c, f, C-2b, c, d, j, p, 172a, b, 171a, 170a, C-1d, 169a, 168a, 141d, g, 167a, 140c, d, 166a, 165a, b, c, 139f, 138b, 164a, B1a, b, 118h, 117k, 116g, 201a, 200a, b, d, h, g, i, j, 199d
2	Na szlakach turystycznych: 1) wdrożenie Parkowego Systemu Informacji zgodnie z odrębnym projektem przez: a) budowę i remont urządzeń turystycznych, b) wykonanie zabezpieczeń technicznych - ograniczników zapobiegających rozdeptywaniu szlaków oraz progów spowalniających erozję na szlakach, c) ustawienie tablic informacyjnych i edukacyjnych, 2) urządzenie miejsc odpoczynku i obserwacji przyrody	Łącznie na długości 7 km	Oddziały – 146b, c, f, C-2b, c, d, j, p, 172a, b, 171a, 170a, C-1d, 169a, 168a, 141d, g, 167a, 140c, d, 166a, 165a, b, c, 139f, 138b, 164a, B1a, b, 118h, 117k, 116g, 201a, 200a, b, d, h, g, i, j, 199d
3	Zapewnienie bezpieczeństwa osób na szlakach turystycznych przez: 1) usuwanie drzew złamanych i przewróconych tarasujących szlaki, przez ich przesuwanie poza szlak i maskowanie skutków takich zabiegów, 2) obalanie zagrażających bezpieczeństwu drzew obumierających, martwych i uszkodzonych, położonych w odległości do 1,5 wysokości drzewostanu od szlaku, z pozostawieniem na miejscu całości niefragmentowanej	Łącznie na długości 7 km	Oddziały – 146b, c, f, C-2b, c, d, j, p, 172a, b, 171a, 170a, C-1d, 169a, 168a, 141d, g, 167a, 140c, d, 166a, 165a, b, c, 139f, 138b, 164a, B1a, b, 118h, 117k, 116g, 201a, 200a, b, d, h, g, i, j, 199d

	szucznie biomasy i maskowaniem skutków takich zabiegów		
4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Inwentaryzacja miejsc występowania na terenie Parku wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. 2. Monitoring liczebności i stanu ochrony wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. 3. Prowadzenie rejestru obserwacji i gromadzenie materiałów dokumentacyjnych 	Według potrzeb, z zakresem prac ograniczonym do niezbędnego minimum	Obszar ochrony ścisłej
5	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systematyczne patrolowanie terenu pod kątem szkodnictwa. 2. Monitorowanie kamerami rejestrującymi i alarmującymi za pośrednictwem sieci GSM (fotopułapkami) miejsc szczególnie narażonych na szkodnictwo. 3. Wzmożenie kontroli przez Służbę Parku miejsc szczególnie narażonych na kradzieże drewna, w tym złomów, wywrotów i posuszu stojącego. 4. Umieszczanie tablic informacyjnych i ostrzegawczych 	Według potrzeb	Obszar ochrony ścisłej

II. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Ochrona naturalnej dynamiki rodzimych gatunków leśnej flory, w szczególności drzew przez inwentaryzowanie, a następnie usuwanie obcych gatunków drzew w szczególności dębu czerwonego (<i>Quercus rubra</i>), klonu jesionolistnego (<i>Acer negundo</i>) występujących i spontanicznie pojawiających się (w formie domieszki) w drzewostanach	Według potrzeb wynikających z prowadzonej na bieżąco inwentaryzacji	Obszar ochrony czynnej
2	Wspomaganie naturalnych procesów renaturalizacyjnych zachodzących w drzewostanach przez usuwanie drzew - głównie	57,52 ha	Oddziały – 6a, 31a, 31d, 31f,

	sosny (<i>Pinus sylvestris</i>) pochodzącej ze sztucznych odnowień, hamujących tempo tych procesów		
3	Odtwarzanie prawidłowej struktury gatunkowej i przestrzennej drzewostanów pogospodarczych z dominującą jednowiekową jodłą (<i>Abies alba</i>) w drzewostanie (kształtowanie struktury jedlin, wspomaganie spontanicznych procesów renaturalizacyjnych w drzewostanie) przez usuwanie części drzew - jodły (<i>Abies alba</i>) pochodzącej ze sztucznych odnowień i pielęgnacji o gospodarczym charakterze	18,30 ha	Oddział 2a
4	Kształtowanie siedliska modrzewia (<i>Larix decidua</i>) (w szczególności podgatunku modrzewia polskiego (<i>Larix decidua</i> ssp. <i>Polonica</i>)), a także wspomaganie naturalnych odnowień tego gatunku	13,13 ha	Oddziały – A1h, A3a, A3d, A5d
5	Kształtowanie widnego lasu (widnego grądu, dąbrowy lub boru mieszanego o luźnej więźbie drzewostanu) o charakterze pastwiskowym, ze znacznym udziałem drzew starych, przez usuwanie części drzew oraz krzewów podszytowych	11,53 ha	Oddziały – A3k, A3l
6	Usuwanie drzew obumierających, martwych i uszkodzonych (w sposób zagrażający ich stabilności), położonych w odległości do 1,5 wysokości drzewostanu od szlaku, drogi lub innego miejsca udostępnionego lub obiektu budowlanego, a także drzew złamanych i przewróconych, tarasujących szlaki i drogi (z maskowaniem skutków takich zabiegów), celem zapewnienia bezpieczeństwa osób i mienia oraz bezpieczeństwa pożarowego na szlakach turystycznych, drogach publicznych i w innych miejscach udostępnionych, a także w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów budowlanych, jak	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	również celem zapewnienia przejezdności dróg publicznych i wewnętrznych		
7	Monitorowanie liczebności wybranych gatunków kambio- i foliofagów posiadających skłonność do masowego pojawiania się (kornik drukarz (<i>Ips typographus</i>), kornik modrzewiowiec (<i>Ips cembrae</i>), jodłowiec krzywozębny (<i>Pityokteines curvidens</i>), zwójka zieloneczka (<i>Tortrix viridiana</i>) i krobik modrzewiowiec (<i>Coleophora laricella</i>)), przez wykładanie pułapek zapachowych (feromonowych) i analiza odłowionego materiału (w tym fauny towarzyszącej)	42 sztuki	Oddziały – A-1b, f, j, A-3c, h, i, 17f, 23i, 24d,f, 54a, 72c, 76b, c, 79b, 88a, 99a,, 147h, 171f, 176b, 183b, 188a, 191b, 194b, 202c, 203c, 209b, 238c, 239d, 241a, 249a, 251f, 256c, 257b, 258a, 266b
8	Monitorowanie nasilenia występowania foliofagów sosny (<i>Pinus sylvestris</i>) przez kontrolne poszukiwania owadów w ściółce leśnej zgodnie z Instrukcją Ochrony Lasu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe	7 prób	Oddziały – 5c, 12a, 46c, 62g, 211a, 247b, 267a
9	Monitorowanie (prognozowanie) nasilenia występowania zwójek (<i>Tortricidae</i>) związanych z jodłą (<i>Abies alba</i>), przez wypłaszanie larw i postaci dojrzałych w fotoeklektorach, z pobranych prób gałęzi jodłowych (<i>Abies alba</i>)	15 prób obejmujących 3-5 gałęzi każda	Oddziały – 67a, 91d, 98a, 105b, 164b, 172d, 177a, 184b, 194b, 202b, c, f, 204a, 208b, 209b
10	Naprawa uszkodzonych rowów granicznych w wyniku zdarzeń losowych	Według potrzeb	Obwody ochronne – Święty Krzyż, Dębno, Dąbrowa, Podgórze, Jastrzębi Dół, Święta Katarzyna, Klonów, Góra Chełmowa
11	Likwidacja zbędnych wjazdów do lasu przez wykopanie rowów poprzecznych	290 m	Obwody ochronne – Święty Krzyż, Dębno, Dąbrowa, Podgórze, Jastrzębi Dół, Święta Katarzyna, Klonów, Góra Chełmowa
12	Na szlakach turystycznych: 1) profilowanie szlaków, 2) uzupełnianie ubytków poerozyjnych, 3) naprawa rowów odpływowych i przepustów, 4) wykonanie rowków odpływowych kierujących	Łącznie na długości 35 km	Oddziały – 173c, d, 147a, b, c, d, f, g, j, C-2h, i, 170b, 167b, 164b, 163c, 188b, d, g, 182f, g, h, j, 181b, f, 180d, 179c, d, f, 178a, b, c, 177d, 176c, 175b, c, d, 119f, g, h, i, l, 204a, b, 203a, b, c, d, f, g, 202k, n, o, 148k, m, n, s, t,

	wodę do wnętrza lasu na ich stromych odcinkach		111b, g, j, 110f, g, h, i, j, k, l, 109a, b, c, f, g, 73i, 72c, d, k, 59a, c, j, p, 44j, 43a, c, d, h, 25a, b, 15a, c, 10d, f, 9a, b, d, f, 8a, 197a, b, c, d, f, g, 112c, 75c, f, 196s, 229a, 228a, b, 219a, 218a, 225a, 224a, 216b, c, 215a, b, c, 214a, c, 213i, k, l, m, n, 212b, c, 211d, f, 227a, b, 226a, b, A-3a, f, i, k, A-1a, b, d, f, h, i, 116f1, g1, 199a, 200a1, b1, c, d1
13	Na szlakach turystycznych: 1) wdrożenie Parkowego Systemu Informacji zgodnie z odrębnym projektem przez: a) budowę i remont urządzeń turystycznych, b) wykonanie zabezpieczeń technicznych - ograniczników zapobiegających rozdeptywaniu szlaków oraz progów spowalniających erozję na szlakach, c) ustawienie tablic informacyjnych i edukacyjnych, 2) urządzenie miejsc odpoczynku i obserwacji przyrody	Łącznie na długości 35 km	Oddziały – 173c, d, 147a, b, c, d, f, g, j, C-2h, i, 170b, 167b, 164b, 163c, 188b, d, g, 182f, g, h, j, 181b, f, 180d, 179c, d, f, 178a, b, c, 177d, 176c, 175b, c, d, 119f, g, h, i, l, 204a, b, 203a, b, c, d, f, g, 202k, n, o, 148k, m, n, s, t, 111b, g, j, 110f, g, h, i, j, k, l, 109a, b, c, f, g, 73i, 72c, d, k, 59a, c, j, p, 44j, 43a, c, d, h, 25a, b, 15a, c, 10d, f, 9a, b, d, f, 8a, 197a, b, c, d, f, g, 112c, 75c, f, 196s, 229a, 228a, b, 219a, 218a, 225a, 224a, 216b, c, 215a, b, c, 214a, c, 213i, k, l, m, n, 212b, c, 211d, f, 227a, b, 226a, b, A-3a, f, i, k, A-1a, b, d, f, h, i, 116f1, g1, 199a, 200a1, b1, c, d1
14	Ręczne wykaszanie roślinności, pielęgnacja zadrzewień i zakrzewień oraz usuwanie zagrożeń i utrzymanie porządku wokół mogił i pomników w miejscach pamięci narodowej	15 obiektów	Obwody ochronne – Święty Krzyż, Święta Katarzyna, Klonów, Dębno, Dąbrowa
15	1. Inwentaryzacja miejsc występowania wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów na terenie Parku. 2. Monitoring liczebności i stanu ochrony wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów. 3. Prowadzenie rejestru obserwacji i gromadzenie materiałów dokumentacyjnych	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
16	1. Systematyczne patrolowanie terenu pod kątem szkodnictwa. 2. Monitorowanie kamerami	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	<p>rejestrującymi i alarmującymi za pośrednictwem sieci GSM (fotopułapkami) miejsc szczególnie narażonych na szkodnictwo.</p> <p>3. Montaż szlabanów uniemożliwiających wjazd do lasu.</p> <p>4. Wzmoczenie kontroli miejsc szczególnie narażonych na kradzieże drewna, w tym złomów, wywrotów i posuszu stojącego przez Służbę Parku.</p> <p>5. Umieszczanie tablic informacyjnych i ostrzegawczych</p>		
17	Utrzymanie dróg dojazdowych do osad służbowych oraz dróg wykorzystywanych przy realizacji ochrony zasobów Parku	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Wykaszanie łąk śródleśnych wraz z wywozem ściętej biomasy	19,74 ha	Oddziały – 11k, 22h, i, 40h, 44c, i, j, k, 45b, f, h, i, 54d, 55c, 56j, 61c, 62a, 115j, 248g, 249b, 256b, 257j
2	<p>1. Inwentaryzacja miejsc występowania wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów na terenie Parku.</p> <p>2. Monitoring liczebności i stanu ochrony wybranych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.</p> <p>3. Prowadzenie rejestru obserwacji i gromadzenie materiałów dokumentacyjnych</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej
3	<p>1. Systematyczne patrolowanie terenu pod kątem szkodnictwa.</p> <p>2. Monitorowanie miejsc szczególnie narażonych na szkodnictwo kamerami rejestrującymi i alarmującymi za pośrednictwem sieci GSM (fotopułapkami).</p> <p>3. Montaż szlabanów uniemożliwiających wjazd do lasu.</p> <p>4. Wzmoczenie kontroli miejsc szczególnie narażonych na kradzieże drewna, w tym złomów, wywrotów i posuszu</p>	Według potrzeb	Obszar ochrony czynnej

	stojącego przez Służbę Parku. 5. Umieszczanie tablic informacyjnych i ostrzegawczych		
4	Wycinanie drzew i krzewów w pasie linii elektroenergetycznej WN Różki-Niziny	1,76ha	5b

III. Sposoby ochrony czynnej ekosystemów na obszarach ochrony krajobrazowej

W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Wykaszenie łąk śródleśnych wraz z wywozem ściętej biomasy	6,50 ha	Oddziały – 11h, 54h, 239a, c, f, g, 248d, f, g, h, i, l, 2Ph
2	Utrzymanie terenów ćwiczeń edukacyjnych	8,37 ha	Oddział 8A
3	Na szlakach turystycznych: 1) profilowanie szlaków, 2) uzupełnianie ubytków poerozyjnych, 3) naprawa rowów odpływowych i przepustów, 4) wykonanie rowków odpływowych kierujących wodę do wnętrza lasu na ich stromych odcinkach	Łącznie na długości 2 km	Oddziały – 148r, 115ax, bx,cx, 115P
4	Na szlakach turystycznych: 1) wdrożenie Parkowego Systemu Informacji zgodnie z odrębnym projektem przez: a) budowę i remont urządzeń turystycznych, b) wykonanie zabezpieczeń technicznych - ograniczników zapobiegających rozdeptywaniu szlaków oraz progów spowalniających erozję na szlakach, c) ustawienie tablic informacyjnych i edukacyjnych, 2) urządzenie miejsc odpoczynku i obserwacji przyrody	Łącznie na długości 2 km	Oddziały – 148r, 115ax, bx,cx, 115P

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz pododdziały oznaczone literą podano zgodnie z mapą gospodarczą Świętokrzyskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie w skali 1:5000, według stanu na dzień 1.01.1997 r., arkusze numer 1-19. Podział na obwody ochronne podano zgodnie z mapą przeglądową Świętokrzyskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie w skali 1:25 000, według stanu na dzień 1.01.1997 r. Mapy znajdują się w siedzibie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w miejscowości Bodzentyn.

Załącznik nr 3

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

1. Sposoby ochrony czynnej gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony czynnej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobu ochrony
1	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	Ochrona stanowisk i osobników	1. Usunięcie drzew i krzewów zakłócających wzrost. 2. Ręczne odchwaszczenie gleby w miejscach pielęgnacji cisa pospolitego (<i>Taxus baccata</i>)
2	Pęłnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>)	Ochrona stanowisk	1. Zapobieganie pojawianiu się niepożądanych gatunków roślin (sukcesji) przez ich wykaszanie na stanowiskach i wokół stanowisk roślin chronionych. 2. Wywiezienie pokosu
3	Rosiczka okrągłolistna (<i>Drosera rotundifolia</i>)	Ochrona stanowisk	1. Zapobieganie pojawianiu się niepożądanych gatunków roślin (w wyniku sukcesji) pogarszających warunki świetlne i edaficzne przez ich wykaszanie. 2. Usunięcie biomasy na stanowiskach i wokół stanowisk rosiczki okrągłolistnej (<i>Drosera rotundifolia</i>)

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobu ochrony
1	Przeplatka aurinia (<i>Euphydras aurinia</i>)	Ochrona stanowisk	1. Zapobieganie pojawianiu się niepożądanych gatunków roślin – drzew i krzewów (sukcesji) przez ręczne wykaszanie łąk i usuwanie z nich zakrzaceń w nieregularnych płatach z wyłączeniem płatów z dużym udziałem czarcikęsu łąkowego (<i>Succisa pratensis</i>) rośliny żywicielskiej przeplatki aurinii (<i>Euphydras aurinia</i>). 2. Usunięcie biomasy

2.	Poczwarówka zwężona (<i>Vertigo angustior</i>)	Ochrona stanowiska	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usunięcie młodego pokolenia sukcesji naturalnej w miejscu występowania gatunku. 2. Ręczne wykoszenie powierzchni w postaci pasów o szerokości 10-20 m. 3. Wywiezienie biomasy
----	--	--------------------	--

2. Sposoby ochrony czynnej gatunków roślin i zwierząt na obszarach ochrony krajobrazowej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobu ochrony
1	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>)	Ochrona stanowisk i osobników	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usunięcie drzew i krzewów zakłócających wzrost cisa pospolitego (<i>Taxus baccata</i>). 2. Ręczne odchwaszczenie gleby w miejscach pielęgnacji gatunku
2	Pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>)	Ochrona stanowisk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapobieganie pojawianiu się niepożądanych gatunków roślin (sukcesji) przez ich wykaszanie na stanowiskach i wokół stanowisk roślin chronionych. 2. Wywiezienie pokosu

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobu ochrony
1065 Przeplatka aurinia (<i>Euphydras aurinia</i>)	Ochrona stanowisk	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapobieganie pojawianiu się niepożądanych gatunków roślin – drzew i krzewów (sukcesji) przez ręczne wykaszanie łąk i usuwanie z nich zakrzaczeń w nieregularnych płatach z wyłączeniem płatów z dużym udziałem czarcikęsu łąkowego (<i>Succisa pratensis</i>) rośliny żywicielskiej przeplatki aurinii (<i>Euphydras aurinia</i>). 2. Usunięcie biomasy

WSKAZANIE OBSZARÓW OBJĘTYCH OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ
I KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha
1	Ochrona ścisła	Oddziały – A-2i, j, A-4a, B-1, B-2, C-1, C-2a-g, j-p, 30h-l, 42m, p-a', 63a-c, 114, 115a-i, p-y, 116a-g, 117, 118, 123-146, 149-162, 163a, 164a, 165a-i, 166a-d, 167a, 168a, 169a, b, 170a, c, d, 171a, b, 172a, b, 199b-d, 200a, b, d-j, 201a-f, 205, 206	1715,23
2	Ochrona czynna	Oddziały – A-1, A-2a-h, A-3, A-4b, c, f, h, A-5a-d, g, l, C-2h, i, 1-10, 11i-p, 12a, c-f, 13, 14a, b, i-n, 15-18, 19f, g, m, n, p-y, 20-25, 26a-d, h, i, I-o, 27-29, 30a-g, 31-37, 38a-f, 39-41, 42a-l, n, o, 43-53, 54a-g, i, k, n, 55-61, 62a-c, g-o, 63d, f, o, 64a-c, f, g, p, 65-79, 80a-c, 81-84, 85j, k, 86d, k, l, 87-90, 91a, c, d, 92, 93, 94d, i, r-a', 95-113, 115j, o, 115 p1, t1, z, 116 f1, g1, 119a-k, 120-122, 147, 148f, k-n, s-w, 163b, c, 164b-f, 165j, k, 166f, 167b-k, 168b-h, 169c-i, 170b, f-k, 171c-g, 172c-i, 173a-g, 174, 175a-d, 176-180, 181a-f, 182-184, 185a-d, o, r-t, 186-188, 189a-f, h, j, 190-194, 195a-j, 196s-w, 197, 198, 199a, 200a1, b1, c, d1, 201a1, b1, 202, 203a-h, 204, 207-212, 213h-p, 214-228, 229a-d, 230h, 1-n, 231-235, 236a-f, i-k, 237-268	5588,38
3	Ochrona krajobrazowa	1. Oddziały – A-4d, g, i, j, A-5f, h-k, m-x, 8A, 11a-h, 12b, g-l, 14c-h, 19a-d, h-l, o, 26f, g, j, k, 38g, 54h, j, l, m, o, 62d, f, 63g-n, p-w, 64d, h-o, r-a', 80d-n, 85a-i, 86a-c, f-j, 91b, 94a-c, f-h, k-p, 115k-n, a'-c', 119l, 148a-d, g-j, o-r, 173h, 175f-m, 181g-m, 185f-n, p, 189g, i, k-m, 195k-f', 196a-r, 203i-m, 213a-g, 229f-l, 230a-g, i-k, 236g, h, 2P, 11P, 12P, 13P, 14P, 20P, 23P, 24P, 26P, 30P, 39P, 40P, 41P, 42P, 43P, 44P, 45P, 56P, 57P, 59P, 60P, 61P, 62P, 64P, 71P, 72P, 73P, 115P, 148P, 189P, 198P, 202P, 239P, 240P, 246P, 248P, 251P, A8S, 230S, 240S, 115S, A5S, 181S, 196S. 2. Działki o numerach 506, 509, 4037, 4038, 505, 427, 4014, 508, 4024, 4152, 4246, 176, 4302, 507, 503, 175, 4030/2, 202/2, 4029, 4255, 171	322,84
Razem			7626,45

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz pododdziały oznaczone literą podano zgodnie z mapą gospodarczą Świętokrzyskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Warszawie w skali 1:5000, według stanu na dzień 1.01.1997 r., arkusze numer 1-19. Mapy znajdują się w siedzibie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w miejscowości Bodzentyn.

Załącznik nr 5

USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH NAUKOWYCH, EDUKACYJNYCH I TURYSTYCZNYCH ORAZ MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH

I. Miejsca udostępniane w celach naukowych

Miejsce udostępniane	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
Obszar Parku	100

II. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Tereny ćwiczeń edukacyjnych w oddziale 8A	200
2	Teren wystawy na Łysej Górze w oddziale 115ax	150
3	Galeria widokowa na gołoborzu na Świętym Krzyżu w oddziale 116f	200

III. Miejsca udostępniane w celach turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Parking, oddział 196 j	50 Podczas imprez gminnych – bez ograniczeń
2	Kompleks „leśniczówka Nowa Słupia” położony w miejscowości Nowa Słupia przy ul. Świętokrzyskiej, działki ewidencyjne o numerach – 1193/1, 1194/1, 1195/1, 1206/1, 1207/1, 1208/1, 1213/3	2000
3	Teren schroniska Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego „Jodelka”, oddział 148P	300
4	Plac przed budynkiem muzeum na Świętym Krzyżu, oddziały – 115 ax, bx, cx, 115P	5000
5	Teren zabytkowego zespołu klasztornego na Łysej Górze w oddziałach – 113g, 115P, 115l, n, ax, bx, cx,	5000 Podczas uroczystości religijnych - bez ograniczeń
6	Teren pomnika „Krzyże Katyńskie” w Hucie Szklanej w oddziale 119l	50

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz pododdziały oznaczone literą podano zgodnie z mapą gospodarczą Świętokrzyskiego Parku Narodowego, sporządzoną przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Oddział w Warszawie w skali 1:5000, według stanu na dzień 1.01.1997 r., arkusze numer 1-19. Mapy znajdują się w siedzibie Świętokrzyskiego Parku Narodowego w miejscowości Bodzentyn.